

Faktúra ako podklad na účtovanie, preukazovanie výdavku ako aj odpočtu DPH

(Ing. Vladimír Ozimý, daňový poradca)

Obsah:

- Čo je faktúra
- Lehota na vyhotovenie
- Povinnosť vyhotoviť faktúru
- Obsah faktúry
- Súhrnná faktúra
- Uchovávanie faktúr
- Chyby pri fakturácii a ich riešenie

1. Fakturácia (§ 71 až § 76)

Faktúra (§71)

§ 71 (Faktúra) – cieľom ustanovenia je zrovnoprávnenie zaobchádzania medzi elektronickými a papierovými faktúrami. **Elektronická faktúra** môže byť po novom vystavená **v akomkoľvek formáte** – teda nemusí byť podpísaná elektronickým podpisom či zaslaná cez systém EDI. Elektronickú faktúru je však možné poslať odberateľovi len po **jeho súhlase**. **Faktúra (elektronická či písomná) musí spĺňať:**

Vierohodnosť – vierohodnosťou pôvodu faktúry rozumie potvrdenie totožnosti dodávateľa tovaru alebo služby alebo osoby, ktorá v mene dodávateľa vyhotovila faktúru. Povinnosť zabezpečiť vierohodnosť faktúry nemá len dodávateľ ale aj príjemca tovaru alebo služby. V podstate ide o to, aby sa dalo preukázať, že dodávateľ napísaný na faktúre je skutočne ten, kto dodal tovar.

Neporušenosť - tj fakt, že obsah faktúry nebol menený. Musia ju zabezpečiť dodávateľ a rovnako aj odberateľ, či už každý samostatne alebo spoločne

Čitateľnosť - od jej vydania do konca obdobia na ich uchovávanie musí byť faktúra prečitateľná človekom. Napr. faktúra vo formáte xml je čitateľná až po konverzii. Čitateľná znamená aby bola čitateľná voľným okom.

Za faktúru sa považuje aj opravná faktúra (§ 71 ods. 2), ktorá sa jednoznačne vzťahuje k pôvodnej faktúre, ktorú opravuje. Opravná faktúra sa považuje za zjednodušenú faktúru podľa § 74 ods. 3 ZoDPH. Za opravnú faktúru sa nepovažuje opravný doklad na účely nevymožiteľnej pohľadávky

Zákon v § 71 ods. 3 možnosť ako sa vysporiadať s pojmom vierohodnosti, neporušenosti, čitateľnosti ako napr. elektronický zaručený podpis, kontrolné mechanizmy podnikových procesov, zmluva EDI alebo iné spôsoby. Zákon teda dáva príkladmo nie povinnosť.

Faktúra ako účtovný doklad

Faktúra je účtovným dokladom (§ 10 ZoU) pričom účtovná jednotka tam musí zaznamenať povinnosti vyplývajúce zo zákona o účtovníctve. Účtovná jednotka je povinná účtovať o všetkých účtovných prípadoch a to na základe účtovných dokladov. Náležitosti účtovného dokladu definuje § 10 zákona č. 431/2002 z. z. o účtovníctve. Účtovný doklad je preukázateľný účtovný záznam, ktorý musí obsahovať

- a) slovné a číselné označenie účtovného dokladu,
- b) obsah účtovného prípadu a označenie jeho účastníkov,
- c) peňažnú sumu alebo údaj o cene za mernú jednotku a vyjadrenie množstva,
- d) dátum vyhotovenia účtovného dokladu,
- e) dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ak nie je zhodný s dátumom vyhotovenia,

f) podpisový záznam osoby (§ 32 ods. 3) zodpovednej za účtovný prípad v účtovnej jednotke a podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie, ten sa nevyžaduje v dvoch prípadoch a to v prípade zabezpečenia kontrolných mechanizmov UJ alebo ak ide o systematizovaný doklad, kde nie je možné zasiahnuť ľudskou rukou

K obehu dokladov by mala mať účtovná jednotka smernicu, ktorá definuje skutočnosti viažuce sa k účtovnému dokladu. V praxi častokrát sa rieši otázka kto má byť podpísaný na účtovnom doklade. Či teda má ísť o podpisový záznam osoby ktorá vyhotovuje účtovný doklad alebo príjemcu. Podľa mňa tam má byť podpisový záznam tej osoby, ktorá je zodpovedná za účtovný prípad a zaúčtovanie teda u dodávateľa osoby zodpovedné v tieto účtovnej jednotke a u odberateľa zase jeho osoby. Zo zákona nevyplýva že tieto osoby majú byť totožné na oboch stranách.

Účtovný doklad je podkladom pre zaúčtovanie účtovného prípadu. Deň uskutočnenia účtovného prípadu je definovaný v § 2 postupov účtovania v PU ako je deň splnenia dodávky, platby záväzku, inkasa pohľadávky, započítania pohľadávky, postúpenia pohľadávky, prevzatia dlhu, poskytnutia a prijatia preddavku, úhrady úveru alebo pôžičky poskytnutím nového úveru alebo pôžičky, zistenia manka na majetku a záväzkoch, schodku, prebytku majetku, škody na majetku, vkladu do obchodnej spoločnosti a družstva, pohybu majetku vo vnútri účtovnej jednotky a deň zistenia ďalších skutočností vyplývajúcich z osobitných predpisov alebo z vnútorných podmienok účtovnej jednotky, ktoré sú predmetom účtovníctva a ktoré v účtovnej jednotke nastali a účtovná jednotka má k dispozícii potrebné podklady, ktoré dokumentujú tieto skutočnosti. Teda základné kritérium je deň splnenia dodávky, teda napr. pri predaji tovaru je nutné skúmať kedy vzniká výnos, kedy je deň splnenia dodávky. Nie vždy vyhotovenie účtovného dokladu korešponduje s princípom splnenia dodávky

Pri nehnuteľnostiach obstaraných na základe zmluvy, pri ktorých sa vlastníctvo nadobúda povolením vkladu do katastra nehnuteľností³⁾ a do nadobudnutia vlastníctva nadobúdateľ nehnuteľnosť užíva, dňom uskutočnenia účtovného prípadu je deň prevzatia nehnuteľnosti

nadobúdateľom; u prevádzajúceho je dňom uskutočnenia účtovného prípadu deň odovzdania nehnuteľnosti. Ak nebude vklad do katastra nehnuteľností povolený, účtovné zápisy sa zrušia. Teda zo zákona jasne vyplýva, že pri nehnuteľnostiach nie je vždy rozhodujúci princíp nadobudnutia vlastníctva ale princíp užívania (totožné s princípom aj v Dph)

Pri príspevku do kapitálového fondu z príspevkov³ je dňom uskutočnenia účtovného prípadu deň splatenia príspevku; deň splatenia pri nepeňažnom príspevku je deň prevzatia príspevku obchodnou spoločnosťou a u akcionára alebo spoločníka je to deň odovzdania príspevku obchodnej spoločnosti.

Neplatí pravidlo že faktúra sa rovná účtovný doklad. Platí pravidlo, že faktúra je podkladom na zaúčtovanie, pričom po doplnení zákonných náležitostí vzniká účtovný doklad ale účtovný doklad nemusí byť faktúrou. Teda účtovný doklad je širší pojem z pohľadu princípov a môže ním byť faktúra, zmluva, interný doklad, dodací list, akýkoľvek doklad, ktorý je podkladom na zaúčtovanie.

Podľa princípov účtovníctva (§ 3 ZoU) sa účtovný prípad zachytí do účtovného obdobia z ktorým vecne a časovo súvisí (akruálny princíp). Podľa § 11 ZoU sa účtovné zápisy zaznamenávajú priebežne. Zákon ale nehovorí že účtovné doklady majú byť chronologicky nasledujúceho doklady ale účtovný zápis. Teda zákon nebráni takému postupu ak napr. doklad z ERP z januára ako účtovný doklad zachytím v septembri keď som zistil predmetné skutočnosti. Podstatné je aby účtovný zápis bol postupný. Zároveň je aj splnená podmienka akruálnosti, teda zachytenia v správnom účtovnom období.

Účtovná jednotka je povinná vyhotoviť účtovný doklad bez zbytočného odkladu po zistení skutočnosti, ktorá sa ním preukazuje, a to tak, aby bolo možno určiť obsah každého jednotlivého účtovného prípadu (podmienka zrozumiteľnosti). Teda zákon o účtovníctve neurčuje jednoznačnú lehotu ale vymedzuje pojem bez zbytočného odkladu, čo v aplikačnej praxi môže vnášať nejasnosti, keďže napr. aj vyhotovenie dokladu v júli k službe napr. v januári naplní základné metódy a zásady ale otázka je či je splnená podmienka bez zbytočného odkladu. Princíp faktúry je v tomto jednoznačnejší na účely zákona o DPH

Daň z príjmov

Práve preukázateľnosť je dôležitá pre účely aj daňovej uznateľnosti. Samotná faktúra je len druhotným dokladom, preto je nutné aby daňovník mal aj iné preukázateľné dôkazy na účely daňovej uznateľnosti podľa § 2 písm. i) ZDP, teda že výdavok je preukázateľne vynaložený na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie zdaniteľného príjmu. Teda pri faktúrach je práve riziko ak je neuplná, nejasná, obsahovo porušená, že správca dane nebude reflektovať právo na daňový výdavok len na základe faktúry ale bude požadovať iné dôkazy preukazujúce tvrdenie subjektu na základe faktúry. Treba si dávať pozor najmä na obsah faktúry a popis a rozsah plnenia uvedené na faktúre

Elektronická forma faktúry pre daňovo-účtovné princípy

Od 1.1.2022 sa zosúladiť účtovný a daňový princíp DPH z pravidlami elektronizácie. V § 33 ZoU je jasne vymedzené, že:

elektronickým účtovným záznamom účtovný záznam vyhotovený

1. v elektronickom formáte a prijatý alebo sprístupnený v elektronickom formáte, pričom elektronický formát určuje vyhotoviteľ účtovného záznamu alebo je určený na základe dohody s prijímateľom účtovného záznamu,
2. v súlade s [§ 33 ods. 3](#)(transformácia listinnej formy do elektronickej podoby) zaslaný elektronicke, pričom môže tvoriť prílohu elektronickej pošty,
3. v elektronickom formáte na interné účely účtovnej jednotky.

Rovnako ako som už spomínal pracuje aj § 71 s podstatou elektronickej faktúry, teda v dnešnej dobe sa vôbec nevyžaduje na daňovo účtovné účely listinná podoba. Samozrejme v praxi to môže spôsobovať problémy z preukázateľnosťou, kto vyhotovil doklad, pretože ak dôjde k nejakým problémom na strane vyhotoviteľa (nekontaktný...) je na mne ako príjemcovi preukázať všetky skutočnosti, že ten doklad je „pravý“ a vyhotovený práve daným subjektom. Preto aj účtovno-daňový aspekt pracuje s tým, že sa môžeme chrániť a vierohodnosť pôvodu účtovného záznamu a neporušenosť obsahu účtovného záznamu možno zabezpečiť

- a) podpisovým záznamom zodpovednej osoby,
- b) elektronicke výmenou údajov alebo
- c) vnútorným kontrolným systémom účtovných záznamov.

Podpisovým záznamom sa rozumie vlastnoručný podpis, kvalifikovaný elektronicke podpis alebo obdobný preukázateľný podpisový záznam nahrádzajúci vlastnoručný podpis v elektronickej podobe, ktorý umožňuje jednoznačnú preukázateľnú identifikáciu osoby, ktorá podpisový záznam vyhotovila.

Elektronicke výmenou údajov sa rozumie výmena štruktúrovaných správ medzi počítačmi alebo počítačovými aplikáciami, v rámci ktorej nastáva spracovanie rôznych elektronickeých formátov účtovných záznamov, ktoré prechádzajú procesom overovania, koordinácie, schvaľovania a zaúčtovania bez možnosti ľudského zásahu do obsahu účtovného záznamu.

Vnútorným kontrolným systémom účtovných záznamov sa rozumie určenie osôb zodpovedných za kontrolu procesu spracovania účtovných záznamov, pričom kontrola musí byť dostatočná na preukázanie skutočnosti, ktorá je účtovným záznamom zaznamenaná. Spôsob kontroly určený účtovnou jednotkou je súčasťou účtovného záznamu na vedenie účtovníctva a spracovanie účtovných záznamov.

Osoby povinné vyhotoviť faktúru (§ 72)

V rámci pravidiel fakturácie a povinnosti vyhotoviť faktúru sa uplatňuje štát dodania služby alebo tovaru. Výnimkou môžu byť pravidlá dodávok v inom členskom štáte s predmetom dane v danom štáte ako napr. predaj tovaru na diaľku, digitálne služby...povinnosť rieši len zákon o DPH, zákon o účtovníctve rieši povinnosť vyhotoviť účtovný doklad bezodkladným spôsobom po vzniku účtovného prípadu.

Platiteľ:

- Pri tuzemských dodávkach je povinnosť vyhotoviť FA pre zdaniteľnú osobu a právnickú osobu, ktorá nie je zdaniteľnou osobou. Teda povinnosť vyhotoviť FA nevzniká ak ide o dodanie pre FO nepodnikateľa v tuzemsku.
- Pri dodaní tovaru a služby do iného členského štátu je povinnosť vystaviť faktúry ak osobou povinnou platiť daň je príjemca tovaru alebo služby a to aj v prípade oslobodenia od dane. Rozširuje sa teda okruh na všetky druhy služieb s miestom dodania v inom členskom štáte bez ohľadu na to či sa miesto dodania určuje podľa všeobecného (§15) alebo špecifického (§16) pravidla
- Pri dodaní tovaru alebo služby s miestom dodania v treťom štáte pre zdaniteľnú osobu
- Pri dodaní tovaru oslobodeného od dane podľa § 43
- Pri prijatí platby pred odaním tovaru alebo služby okrem dodávky tovaru oslobodeného od dane podľa § 43

Zdaniteľná osoba, ktorá nie je platiteľom a dodá službu s miestom dodania podľa § 15 ods. 1. v inom členskom štáte alebo v treťom štáte alebo príjme platbu pred dodaním služby

Každá osoba, ktorá dodá nový dopravný prostriedok do iného členského štátu

Kedy nie je platiteľ povinný vyhotoviť faktúru

- a) Nadálej ostáva skutočnosť, že sa faktúra nemusí vyhotoviť pri dodávkach oslobodených od dane podľa § 28 až 42, ale len v tuzemsku. V prípade dodania do iného členského štátu je povinnosť vyhotovenia faktúr aj pri dodávkach oslobodených podľa § 28 až 42 okrem finančných služieb (§ 39) a poisťovacích služieb (§37)
- b) Voči fyzickým osobám nepodnikateľom v tuzemsku (pozor pri zásielkovom predaji vzniká povinnosť vyhotovovania faktúr)

Za dodávateľa môže vyhotoviť faktúru aj odberateľ na základe písomnej dohody, pričom ju odberateľ vyhotovuje podľa zákona členského štátu, v ktorom je miesto dodania tovaru alebo služby.

Od 1.1.2018 sa do § 72 zákona ukladá povinnosť, že zahraničná osoba pri zastupovaní podľa § 69a a § 69aa je povinná vyhotoviť faktúru pri dodaní tovaru v tuzemsku. Miesto dodania tovaru spojeného s prepravou je tam kde sa preprava začína vykonávať (§13 ods. 1)

Od 1.1.2019 sa do § 72 ods. 1 písm. h) uložila povinnosť platiteľovi, ktorý dodáva digitálne služby v systéme MOSS povinnosť vyhotoviť faktúru ak je dodanie v inom členskom štáte EU. Navrhuje sa, aby sa pri poskytnutí vybraných digitálnych služieb pre nezdaniteľné osoby s miestom dodania v inom členskom štáte vzťahovala povinnosť vyhotoviť faktúru podľa pravidiel stanovených v zákone o DPH, ak dodávateľ týchto služieb uplatňuje jednu z osobitných úprav uvedených v § 68a alebo § 68b zákona. Uvedená zmena predstavuje transpozíciu článku 219a smernice 2006/112/ES, zmeneného v dôsledku prijatia smernice 2017/2455, ktorej cieľom je zjednodušenie pravidiel pri uplatňovaní uvedených osobitných úprav.

Takisto sa zavádza povinnosť vyhotovenia faktúry zahraničnou osobou z tretieho štátu ak je miesto dodania v tuzemsku podľa tohto zákona (§ 72 ods. 3) ak sa nezúčastňuje na dodaní prevádzkareň usadená v EU.

Od 1.7.2021 sa vymedzuje, že povinnosť vyhotoviť FA sa nevzťahuje na zahraničnú osobu, ktorá je mimo EU, ak využíva služby uľahčovateľa (predaj cez elektronické rozhranie), celú agentu preberá osoba uľahčovateľa.

Lehota na vyhotovenie faktúry (§ 73)

Ponechala sa 15 dňová lehota, pričom sa počíta

1. Od dodania tovaru alebo služby pri tuzemských dodávkach, pri dodaní služieb podľa § 16 a pri dodaní tovaru s montážou
2. Odo dňa prijatia platby pred dodaním tovaru alebo služby k dodávkam uvedeným v bode 1 alebo najneskôr do konca kalendárneho mesiaca kedy bola platba prijatá (táto formulácia textu nemá logiku)
3. Od konca kalendárneho mesiaca, kedy sa dodal tovar oslobodený od dane podľa § 43
4. Od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bola dodaná služba podľa § 15 ods. 1 v inom členskom štáte
5. Od konca kalendárneho mesiaca v prípade ak ide o opravu základu dane, pričom lehota začína plynúť od zdaňovacieho obdobia, kedy nastala skutočnosť na túto opravu základu dane (platné od 1.1.2014).

Náležitosti faktúry (§ 74)

Platí pre všetky osoby, ktoré vyhotovujú faktúru. Faktúra je jedným z najdôležitejších inštitútov v komunikácii medzi platiteľmi dane z pridanej hodnoty. Je nutné si uvedomiť, že na účely zákona faktúra vymedzená vecne a nie formálne. To znamená, že je nutné dodržať obsah faktúry definovaný v zákone, v opačnom prípade to môže mať dopad na odpočítanie dane platiteľom v prípadoch, kedy sa vyžaduje faktúra.

Náležitosti faktúry:

- a) meno a priezvisko zdaniteľnej osoby alebo názov zdaniteľnej osoby, adresu jej sídla, miesta podnikania, prevádzkarne, bydliska alebo adresu miesta, kde sa obvykle zdržiava, a jej identifikačné číslo pre daň, pod ktorým tovar alebo službu dodala,
- b) meno a priezvisko príjemcu tovaru alebo služby alebo názov príjemcu tovaru alebo služby, adresu jeho sídla, miesta podnikania, prevádzkarne, bydliska alebo adresu miesta, kde sa obvykle zdržiava, a jeho identifikačné číslo pre daň, pod ktorým mu bol dodaný tovar alebo pod ktorým mu bola dodaná služba,
- c) poradové číslo faktúry,

d) dátum, keď bol tovar alebo služba dodaná, alebo dátum, keď bola platba prijatá, ak tento dátum možno určiť a ak sa odlišuje od dátumu vyhotovenia faktúry,

e) dátum vyhotovenia faktúry,

f) množstvo a druh dodaného tovaru alebo rozsah a druh dodanej služby,

g) základ dane pre každú sadzbu dane, jednotkovú cenu bez dane a zľavy a rabaty, ak nie sú obsiahnuté v jednotkovej cene,

h) uplatnenú sadzbu dane alebo oslobodenie od dane; pri oslobodení od dane sa uvedie odkaz na ustanovenie tohto zákona alebo smernice Rady [2006/112/ES](#) z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty v platnom znení alebo slovná informácia „dodanie je oslobodené od dane“,

i) výšku dane spolu v eurách, ktorá sa má zaplatiť, okrem výšky dane uplatnenej podľa osobitnej úpravy v [§ 66](#),

j) slovnú informáciu „vyhotovenie faktúry odberateľom“, ak odberateľ, ktorý je príjemcom tovaru alebo služby, vyhotovuje faktúru podľa [§ 72 ods. 4](#),

k) slovnú informáciu „prenesenie daňovej povinnosti“, ak osobou povinnou platiť daň je príjemca tovaru alebo služby,

l) údaje o dodanom novom dopravnom prostriedku podľa [§ 11 ods. 12](#),

m) slovnú informáciu „úprava zdaňovania prirážky – cestovné kancelárie“, ak sa uplatní osobitná úprava podľa [§ 65](#),

n) slovnú informáciu „úprava zdaňovania prirážky – použitý tovar“, „úprava zdaňovania prirážky – umelecké diela“ alebo „úprava zdaňovania prirážky – zberateľské predmety a starožitnosti“, a to v závislosti od tovaru, pri ktorom sa uplatní osobitná úprava podľa [§ 66](#).

Od 1.1.2018 sa do § 74 ods. 1 písm. o) sa dopĺňa povinná informácia, že ak sa vyhotovuje faktúra v rámci zastupovania podľa § 69a a § 69aa (nový druh daňového zastúpenia zahraničných osôb), potom faktúra musí obsahovať meno a priezvisko alebo názov daňového zástupcu podľa § 69a alebo § 69aa, adresu jeho sídla alebo bydliska a jeho osobitné identifikačné číslo pre daň

Za faktúru sa považuje aj **zjednodušená faktúra** (ods. 3). Inštitút zjednodušenej faktúry je právo nie povinnosť, pričom o zjednodušenej faktúre hovoríme ak neobsahuje všetky náležitosti uvedené v § 74 ods. 1 zákona o DPH. Patrí sem:

- a) Doklad za tovar alebo službu, ak hodnota vrátane dane nepresahuje 100 eur – nemusí obsahovať údaje o odberateľovi (ods. 1 písm. b) a jednotkovú cenu (ods. 1 písm. g)
- b) Doklad z ERP do hodnoty 1000 eur vrátane dane alebo do 1600 eur, ak je úhrada inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť (platba kartou, poukážky) a doklady s tankovacích prístrojov do 1600 eur vrátane DPH. Kombinácia hotovostnej a bezhotovostnej platby je možná na doklade, teda je možné vyhotoviť doklad z ekasy tak že časť (do 1000 eur) sa uhradí v hotovosti a zvyšok bezhotovostne, ale celkovo

hodnota nesmie presiahnuť sumu 1600 eur. V prípade, že ide o kupujúceho FO nepodnikateľa tak v hotovosti je možné prijať platbu až do 5000 eur (zákon č. 394/2012 Z. z.) pričom voči FO nepodnikateľovi nevzniká povinnosť vyhotoviť Fa.

- c) Opravná faktúra, ktorá mení pôvodnú faktúru, pričom musí obsahovať odkaz na pôvodnú faktúru a údaje, ktoré sa menia

Zjednodušená faktúra sa nemôže vystaviť v prípade dodania tovaru alebo služby do iného členského štátu, kde je osobou povinnou platiť daň príjemca alebo pri zásielkovom predaji alebo pri dodaní tovaru oslobodeného od dane podľa § 43. Rovnako nie je možné vyhotoviť zjednodušenú faktúru v prípade prenosu daňovej povinnosti v tuzemsku podľa § 69 ods. 12 ZoDPH ak osobou povinnou platiť daň je povinný príjemca (výnimku tvorí prípad § 69 ods. 12 písm. f) a g) ZoDPH – bližšie v oddieli osoba povinná platiť daň)

Súhrnná faktúra (§ 75)

Platiteľ môže vystaviť faktúru na **viac dodaní tovarov alebo služieb a na viac prijatých platieb** jednu faktúru, ktorá musí pokrývať najviac jeden kalendárny mesiac. Fa sa vystavuje do 15. dní od uplynutia mesiaca

Dohody o platbách nájomného a dohoda o dodaní elektriny, plynu vody a tepla pokrývajú najviac 12 kalendárnych mesiacov (táto podmienka sa neviaže k nájomnému). Nepraktickosť definície súhrnnej faktúry podľa § 75 ods. 2 zákona, kde patria dohody o platbách nájomného a dohody platbách energie, pričom tieto dohody k energiám nesmú presiahnuť dobu dlhšiu ako 12 mesiacov, umožňoval zákon považovať za súhrnnú faktúru len v prípade, ak bol naplnený obsah faktúry podľa § 74 ods. 1 zákona a odberateľom bola tuzemská zdaniteľná osoba, teda bola usadená prostredníctvom sídla, prevádzkarne alebo miesta podnikania v SR. Podmienka väzby na tuzemskú zdaniteľnú osobu sa vypúšťa a súhrnnú faktúru podľa § 75 ods. 2 je možné vyhotoviť aj pre zahraničnú osobu.

Metodika FRSR deklaruje, že ak za obdobie rovnakého kalendárneho mesiaca platiteľ dane prijme platbu pred dodaním tovaru alebo služby a zároveň dodá tovar alebo službu, môže na jednej faktúre uviesť údaje týkajúce sa prijatia platby a aj dodania tovaru alebo služby.

Príklad:

Platiteľ dane prijal dňa 15.1.2018 od zákazníka preddavok na dodanie služby montáže technologickej linky v sume 5 000 eur, ktorú ukončil dňa 29.1.2018. Za dodanie služby bola dohodnutá protihodnota v sume 6 500 eur. Platiteľ dane vyhotovil faktúru dňa 30.1.2018, v ktorej okrem iného uviedol, že dňa 15.1.2018 prijal platbu na dodanie služby v sume 5 000 eur, ako deň dodania služby uviedol 29. január 2018 a k úhrade uviedol sumu 1 500 eur.

Môj názor:

V tomto prípade metodika je opäť nad rozsah pravidiel fakturácie zákona. Model ktorý je definovaný v príklade z metodiky nespĺňa podmienky „súhrnnej faktúry“ a teda nie je možné združiť platbu ako aj dodávku na jednu faktúru. V tomto prípade podľa povinnosti vyhovovania faktúr vzniká povinnosť vyhotovenia Fa tak k dodaniu ako aj k prijatej platbe čo vyplýva z § 72 ZoDPH, čo by malo byť vykázané aj v kontrolnom výkaze.

Uchovávanie dokladov (§ 76)

Ukladá povinnosti uchovávať faktúru platiteľovi, zdaniteľnej osobe a právnickej osobe, ktorá nie je zdaniteľnou osobou a každej osobe, ktorá dodáva nový dopravný prostriedok do iného členského štátu (napr. aj občan)

Lehota na uchovanie zostáva desať rokov okrem faktúr viažúcich sa na investičný majetok na ktorý sa vzťahuje obdobie na úpravu odpočítanej dane podľa § 54 a §54a, lehota je po dobu, kedy možno vykonať úpravu

V prípade elektronicky uchovaných faktúr, musí zdaniteľná osoba umožniť ich sťahovanie a používanie správcovi dane na účely kontroly.

Spôsob uchovávania je na rozhodnutí vyhotoviteľa (listinná forma alebo elektronická)

Ak je faktúra vyhotovená alebo prijatá v cudzom jazyku, sú platiteľ a zdaniteľná osoba, ktorá nie je platiteľom, povinní na požiadanie daňového úradu na účel kontroly zabezpečiť jej preklad do slovenského jazyka; ustanovenie osobitného predpisu týmto nie je dotknuté.

Nesprávny obsah faktúry a právo na odpočítanie dane

Povinnosť vyhotovenia faktúry je v § 72 ZoDPH pričom obsah faktúry ovplyvňuje formálnu stránku práva na odpočítanie dane. Čo v prípade ak faktúra nemá správne údaje? Dá sa plne odpočítať daň na základe nesprávnej faktúry?

Judikatúra ESD jasne určila smer. Základný princíp je postavený na hmotno-právnych podmienkach odpočítania dane podporené formálnou stránkou. Neúplnosť faktúry nenarúša nárok na odpočítanie dane pričom si ale treba uvedomiť, že ak správca dane bude vyžadovať doplnenie údajov a údaje (povinné) nebudú doplnené do dňa vydania rozhodnutia správcu dane potom áno má právo neuznať nárok na odpočítanie dane. Ale nemôže táto podmienka automaticky viesť k neuznaniu práva na odpočítanie dane.

V praxi je nutné rozlišovať nárok na odpočítanie dane a uplatnenie práva na jej odpočítanie. Samotná skutočnosť, že vznikne nárok na odpočítanie dane ešte neznamená, že vznikne právo na uplatnenie dane v podanom daňovom priznaní. Právo na odpočítanie dane je už samotný úkon odpočítania dane od daňovej povinnosti platiteľa.

Právo odpočítania dane môže platiteľ dane podľa § 51 ods. 1 zákona o DPH uplatniť v prípade:

- a) ak má faktúru pri kúpe tovaru alebo služby v tuzemsku od platiteľa dane (faktúra vyhotovená platiteľom dane - dodávateľom),

- b) pri dodaní tovaru s montážou alebo inštaláciou od zahraničného dodávateľa a služieb poskytnutých zahraničným dodávateľom, faktúra sa nevyžaduje, daň má byť zaevidovaná v záznamoch podľa § 70 zákona o DPH), rovnako sa faktúra nevyžaduje v prípade tuzemského samozdanenia podľa § 69 ods. 12, pri trojstrannom obchode u druhého odberateľa a pri dodaní investičného zlata
- c) pri intrakomunitárnom nadobudnutí tovaru má faktúru od dodávateľa z iného členského štátu,
- d) pri dovoze tovaru má dovozný doklad potvrdený colným orgánom.

Teda faktúra je nevyhnutná a treba si dať pozor aj na obsah v prípade:

- a) ak sa kupuje tovar z EU (ak sa oneskorene doručí FA je možnosť odpočítať daň aj v DDP ak je deň vzniku daňovej povinnosti spojený s dňom vyhotovenia FA (§ 51 ZoDPH).
- b) ak je osobou povinnou platiť daň dodávateľ podľa § 69 ods. 1 ZoDPH

Faktúra nenarúša odpočet DPH a teda sa nevyžaduje (postačuje záznam) v prípade:

- a) ak ide o prenos daňovej povinnosti tuzemský alebo cezhraničný (okrem nadobúdania tovaru). Pri oneskorenej FA treba vždy podať DDP k DPH, kde sa posúdi aj právo na odpočítanie dane.

Ak je tovar dodaný alebo služba poskytnutá zo zahraničia, nepodlieha zrážkovej dani na SK, pokiaľ nejde o výnimku v § 16 ods. 1 písm. e) bod 10 ZDP a povoľuje to zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia, alebo ide o licenčné poplatky.

Opravy chýb

Pri oprave chyby je nutné skúmať daňové a účtovné hľadisko. Pri účtovnom a daňovom hľadisku je rozhodujúce:

- a) Či oprava je významná (vnútorný predpis, kde sa stanoví hranica) alebo nevýznamná. Ak je významná a nie je schválená UZ, treba opraviť UZ a podať opravenú v čase schválenia spolu oznámením. Významná sa účtuje na účtoch 428 a 429 podľa VH daného obdobia, nevýznamná sa účtuje ako bežný účtovný prípad.
- b) Z daňového hľadiska je rozhodujúce aký dopad mala chyba na tvorbu základu dane. Ak bol poškodený štát, teda základ dane bol menší alebo daňová strata väčšia, potom v súlade s § 16 ZoSD musí byť podané DDP. Ak je tomu opačne, je možné aplikovať § 17 ods. 29 ZDP a opravu zahrnúť do obdobia, kedy sa o nej účtuje cez VH alebo ako položka znižujúca základ dane (r. 290 ak je to významná oprava)
- c) Ak je oprava spojená s neskoro doručenou faktúrou, potom na účely DPH sa aplikuje § 51 ods. 2 ZoDPH – v čase prijatia FA sa odpočíta daň, čo musí platiť DPH preukázať.

Platí pravidlo, že ak je chyba v prospech štátu, tak oprava je v prospech daňového subjektu a sankcia sa neuloží. Ak je to ale opačne, potom vzniká povinnosť podať DDP a z rozdielu sa vyrubuje sankcia 3 % p.a. ročne. Ak by na to prišiel správca dane pri kontrole je to pokuta 10 % p.a.